

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 74.522 van 24 juni 1998
in de zaak A. 40.299/X-7609.**

In zake : Henry DU BOIS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat M. BOES,
kantoor houdende te 3950 BERINGEN,
Scheigoorstraat 5

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Henry DU BOIS
op 17 februari 1989 heeft ingediend om de vernietiging
te vorderen van het besluit van 16 juli 1987 van de
Gemeenschapsminister van Cultuur waarbij, eensdeels,
gebouwen en delen van gebouwen gelegen te Dendermonde
(Oudegem) als monument worden beschermd, anderdeels, de
dorpskom van Dendermonde (Oudegem) als dorpsgezicht
wordt beschermd, inzoverre vermeld besluit de dorpskom
van Oudegem als dorpsgezicht beschermt;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
P. DE WOLF;

Gelet op de beschikking van 2 maart 1992 die
de neerlegging ter griffie van het verslag en van het
dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 29 mei 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 24 juni 1998;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat G. VANREPPELEN die, loco Advocaat M. BOES verschijnt voor verzoeker;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur-afdelingshoofd P. DE WOLF;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoeker mede-eigenaar is van de in het dorpsgezicht begrepen percelen Sectie B, nrs. 446 b en 448 k;

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het annulatieberoep verjaard is; dat de verwerende partij doet gelden dat het bestreden besluit bij uittreksel werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 21 oktober 1987; dat zij daaraan toevoegt wat volgt :

"Uit de tekst van het decreet van 3 maart 1976 en uit de voorbereidende werken blijkt dat er geen verplichting tot individuele betekening bestaat van het besluit van de Gemeenschapsminister houdende de definitieve bescherming, ten aanzien van eigenaars van onroerende goederen die gelegen zijn in een beschermd stads- of dorpsgezicht.

Reeds uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en

landschappen blijkt dat men het systeem van de individuele bekendmaking (door persoonlijke betekening), welk systeem gebruikt werd in de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, niet langer meer wenste te handhaven.

(...)

Daar waar in art. 5, § 2, punt 3 van het decreet uitdrukkelijk bepaald wordt dat de betekening alleen aan de eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten dient te geschieden heeft men daarentegen deze vermelding niet overgenomen in de artikelen 5, § 3 en 8, § 1 van het decreet. Nochtans is het duidelijk dat men slechts de betekening van het besluit houdende het ontwerp van lijst en van het besluit houdende de definitieve bescherming aan eigenaars van monumenten op 't oog had.

(...)

Art. 8, § 1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dient dan ook geïnterpreteerd te worden in de zin dat de individuele betekening van het definitief beschermingsbesluit niet vereist is m.b.t. de eigenaars van onroerende goederen die gelegen zijn in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Wat betreft het dorpsgezicht treedt het bestreden besluit in werking de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, in casu 21 oktober 1987.

Het voormelde houdt in dat de termijn bedoeld in artikel 4 van het algemeen procedurereglement van 23 augustus 1948 in hoofde van verzoeker verstreekt zestig dagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad van 21 oktober 1987. Het verzoekschrift in casu dateert van 15 februari 1989 (datumstempel van de griffie van de Raad van State 20 februari 1989). Gelet op het voormelde artikel 4 van het algemeen procedurereglement is het annulatieberoep van verzoeker laattijdig ingediend en aldus onontvankelijk.

(...)

Verzoeker erkent dus vanaf 5 september 1988 op de hoogte te zijn geweest van het feit dat zijn eigendom in het dorpsgezicht gelegen is (zie het advies dd. 31 mei 1988 van de Provinciale Directie Oost-Vlaanderen van het Bestuur voor Monumenten en Landschappen, administratief dossier stuk 21). Niettemin dient hij pas een annulatieberoep bij de Raad van State in op 20 februari 1989 (ook al weet hij dat een dergelijke bescherming als dorpsgezicht verplichtingen voor hem meebrengt cfr. het advies dd. 31 mei 1988 en het weigeringsbesluit van 31 augustus 1988";

Overwegende dat verzoeker repliceert :

"(...)

Wat er ook zij van de argumenten die de tegenpartij meent te halen uit de voorbereidende werken van het decreet van 3 maart 1976, zij kunnen niet opwegen tegen de duidelijke tekst van artikel 5 § 3 en 8 § 1, van het decreet, die een betekening van alle eigenaars voorschrijven.

Deze bepalingen zijn trouwens ook vanzelfsprekend verantwoord, omdat de grenzen van een stads- of dorpsgezicht niet in het Belgisch Staatsblad worden aangeduid, en de eigenaars van daarin gelegen onroerende goederen, alleen door de betekening kunnen weten dat hun goed in het stads- of dorpsgezicht begrepen is, en alleen door de betekening kunnen weten welke beperkingen aan hun rechten worden opgelegd.

Om die reden is het dan ook evident, dat de annulatietermijn, voor deze eigenaars, niet begint te lopen zolang de besluiten aan hen niet zijn betekend.

Dat verzoeker via de weigering van bouwvergunning van 31 augustus 1988 kon vernemen dat er een beschermingsbesluit zou zijn, doet aan voorgaande conclusie geen afbreuk, nu dergelijke informatie niet gelijk staat met een betekening en zij verzoeker in het ongewisse liet over de eigenlijke inhoud van het beschermingsbesluit

(...)" ;

Overwegende dat artikel 4, derde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, bepaalt dat de annulatieberoepen verjaren zestig dagen nadat de akte werd bekendgemaakt of betekend en dat, indien de akte noch bekendgemaakt, noch betekend dient te worden, de termijn ingaat met de dag waarop de verzoeker er kennis heeft van gehad;

Overwegende dat artikel 7, eerste lid, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten bepaalt :

"Art. 7. De Koning, de Koninklijke Commissie gehoord, gaat over tot de definitieve bescherming van de op de ontwerpen van lijst voorkomende monumenten

en stads- en dorpsgezichten. Deze worden in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd";

dat artikel 8, § 1, van hetzelfde decreet bepaalt :

"Art. 8, § 1. Het koninklijk besluit waarbij het monument of stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, treedt in werking bij de betekening aan de eigenaars of uiterlijk de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad";

Overwegende dat de tekst van artikel 8, § 1, geen onderscheid maakt tussen de eigenaars van monumenten en de eigenaars van onroerende goederen die tot een stads- of dorpsgezicht behoren; dat weliswaar artikel 5, § 2, bepaalt dat het voorontwerp van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten aan de eigenaars en vruchtgebruikers van de erop vermelde monumenten wordt betekend en bij het betrokken gemeentebestuur wordt neergelegd "ter aanplakking in de daarop vermelde stads- en dorpsgezichten" en inderdaad tijdens de parlementaire voorbereiding door de minister werd "gepreciseerd (...) dat bij artikel 5, § 2, punt 3, om redenen van praktische uitvoerbaarheid alleen aan de eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten wordt betekend (en dat) dit eventueel gebrek aan informatie wordt (...) gecorrigeerd door de tekst van artikel 5, § 2, punt 4, dat stelt dat de voorontwerpen van lijst niet alleen bij het betrokken gemeentebestuur ter advies maar ook ter aanpakking worden bekendgemaakt" (Parl. St. Ned. Cult. R., B.Z. 1974, 15/10, p. 30); dat evenwel duidelijk is dat de precisering enkel slaat op de kennisgeving van de voorontwerpen van lijst voorgeschreven door artikel 5, § 2, 5°, en niet op de kennisgeving van de ontwerpen van lijst voorgeschreven door artikel 5, § 3, tweede lid, en evenmin op de kennisgeving van de definitieve beschermingsbesluiten voorgeschreven door artikel 8, § 1; dat op geen enkel ogenblik tijdens de besprekingen werd verklaard dat de beperkte kennisgeving ook mogelijk

moest zijn voor de ontwerpen van lijst en de definitieve beschermingsbesluiten; dat overigens de correctie waarover de Minister het heeft niet bestaat voor de ontwerpen van lijst en de definitieve beschermingsbesluiten daar de bedoelde besluiten niet ter aanplakking worden overgemaakt aan de betrokken gemeentebesturen; dat voorts het argument van de verwerende partij dat de beperkte betekening in de eerste fase van de bescherming geen zin zou hebben wanneer in de tweede en de derde fase aan alle eigenaars en vruchtgebruikers een betekening moet worden gedaan, niet overtuigt; dat de eerste fase een studiefase is, die na de adviezen en ingediende bezwaarschriften kan uitmonden op een verzaaking of een wijziging van de bescherming of van de grenzen van het stads- of dorpsgezicht; dat door de beperkte kennisgeving in de eerste fase aldus tijdrovende en overbodige opzoeken en betekeningen worden vermeden zodat de voorgestane interpretatie zinvol blijft; dat bovendien de inschrijving van onroerende goederen op een voorontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten of stads- of dorpsgezichten niet voor gevolg heeft dat eigendomsbeperkingen en erfdienstbaarheden worden opgelegd aan de eigenaars van die onroerende goederen, hetgeen in de tweede en de derde fase wel het geval is; dat om evidente redenen de eigenaars hiervan in kennis moeten worden gesteld; dat immers individuele besluiten die de rechtstoestand van een particulier bepalen, moeten worden betekend aan de betrokkene teneinde tegenstelbaar te zijn; dat terzake de voorgeschreven kennisgeving niet is gebeurd; dat niet moeten worden nagegaan of verzoeker een feitelijke kennis had van het bestreden besluit; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de verwerende partij in een tweede exceptie opwerpt dat verzoeker slechts over het rechtens vereiste belang beschikt in zoverre het bestreden besluit de percelen waarvan hij eigenaar is,

treft en dat het beroep beperkt dient te worden tot dat eigendom; dat zij betoogt dat een dergelijke beperking in uitzonderlijke omstandigheden mogelijk is om de volgende reden :

"Welnu, in huidige zaak gaat het om een uitzonderlijk geval waarin gedeeltelijke annulatie mogelijk is. De oppervlakte van de percelen waarvan verzoeker beweert medeëigenaar te zijn is in verhouding met de oppervlakte van heel het beschermde dorpsgezicht erg klein zodat een gedeeltelijke vernietiging van de bescherming als dorpsgezicht niet zou leiden tot een versnippering van het beschermde gebied (zie het plan gevoegd bij het beschermingsbesluit, adm. doss. stuk 17). Bovendien zijn de betrokken percelen gelegen aan de rand van het beschermde gebied zodat een gedeeltelijke vernietiging niet leidt tot grote niet-gerangschikte enclaves binnen het dorpsgezicht. Het annulatieberoep moet derhalve beperkt worden tot de percelen waarvan verzoeker beweert medeëigenaar te zijn";

Overwegende dat verzoeker de opgeworpen exceptie niet beantwoordt;

Overwegende dat verzoeker zich beroept op zijn rechten van mede-eigenaar van de percelen nrs. 446 b en 448 k; dat in de mate dat een gedeeltelijke nietigverklaring mogelijk is, het rechtens vereiste belang voor een eventuele algehele annulatie niet aanwezig is; dat met de verwerende partij kan worden aangenomen dat terzake de percelen nrs. 446 b en 448 k in verhouding tot het gehele dorpsgezicht een relatief kleine oppervlakte beslaan, dat ze aan de rand van het dorpsgezicht liggen en dat een gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit in zover het betrekking heeft op de percelen nrs. 446 b en 448 k, niet tot gevolg heeft dat de redenen opgegeven voor de bescherming van het dorpsgezicht, niet meer zouden opgaan voor het aaneengesloten geheel gevormd door de andere percelen; dat de exceptie gegrond is;

Overwegende dat het tweede middel luidt als volgt :

"Tweede middel, afgeleid uit de schending van artikel 5 par. 3 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, doordat het ontwerp van lijst aan het bestreden besluit voorafgaand niet aan verzoeker betekend werd, terwijl deze substantiële formaliteit niet alleen tot doel heeft de eigenaar te laten weten dat hun goed op een ontwerplijst geplaatst is, maar tevens hem in staat te stellen gebruik te maken van het recht bezwaren in te dienen, zodat de schending van deze substantiële formaliteit leidt tot de nietigheid van het bestreden besluit";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat een ontwerp van lijst niet dient betekend te worden aan de eigenaars van onroerende goederen die gelegen zijn in een voor bescherming vatbaar dorps- of stadsgezicht;

Overwegende dat verzoeker repliceert "dat de tegenpartij erkent dat noch de ontwerplijst, noch het verlengingsbesluit, noch het definitieve beschermingsbesluit aan verzoeker werd betekend (en dat) in rechte er geen twijfel over (kan) zijn, dat de betekening van de ontwerplijst, en van het definitieve beschermingsbesluit, een substantiële formaliteit uitmaken in de zin van artikel 14 gecoördineerde wetten op de Raad van State";

Overwegende dat artikel 5, § 3, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, bepaalt dat zowel aan de eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten als aan de eigenaars en vruchtgebruikers van onroerende goederen die vallen in een dorps- of stadsgezicht de beslissing houdende vaststelling van een ontwerp van lijst moet worden betekend; dat het voorschrift een substantieel vormvoorschrift is; dat de vaststelling van ontwerpen van lijst directe rechtsgevolgen heeft voor de eigenaars

en vruchtgebruikers van onroerende goederen die in een stads- of dorpsgezicht vallen; dat het essentieel is dat de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers individueel op de hoogte gebracht worden van de bezwarende maatregelen die hen treffen, te meer omdat krachtens artikel 5, § 3, derde lid, de eigenaars en vruchtgebruikers zelf op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid de huurders en bewoners op de hoogte moeten brengen; dat het tweede middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 16 juli 1987 van de Gemeenschapsminister van Cultuur waarbij, eensdeels, gebouwen en delen van gebouwen gelegen te Dendermonde (Oudegem) als monument worden beschermd, anderdeels, de dorpskom van Dendermonde (Oudegem) als dorpsgezicht wordt beschermd, inzoverre vermeld besluit als de in de dorpskom van Oudegem begrepen percelen Sectie B, 446b en 448k mede als dorpsgezicht beschermt.

Artikel 2.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op vierenwintig juni
1900 achtennegentig, door de Xe kamer, die was
samengesteld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. EYLENBOSCH,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.